

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ: ПРОФЕСОР Д-Р ЛИДИЯ СТОЯНОВА ВЕЛКОВА,
Военна академия „Георги С. Раковски
Професионално направление 9.1. „Национална сигурност“

ОТНОСНО: научните трудове, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална сигурност (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност)“ за нуждите на катедра „Национална сигурност и публична администрация“ към Правно-исторически факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“, обявен в Държавен вестник брой от 17.04.2026 г.

НА КАНДИДАТА:
ДОЦЕНТ ДОКТОР НА НАУКИТЕ ВЛАДИСЛАВ АЛЕКСАНДРОВ ЛАЗАРОВ

ОСНОВАНИЕ за представяне на рецензията – участие в състава на научно жури, определено със заповед на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“

СОФИЯ, 2026 г.

1. Кои трудове от представените от кандидата се приемат за рецензиране

В настоящия конкурс за получаване на научно звание „професор” участва един кандидат – доцент д. н. Владислав Александров Лазаров. Представените документи съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „професор”, както и на Правилника на Югозападен университет „Неофит Рилски“ за прилагане на ЗРАСРБ.

За рецензиране са представени 31 научни труда, които са публикувани след успешна защита на дисертация за доктор на науките и успешно участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“. Преобладаващата част от тях – 4 са в съавторство и 27 са разработени самостоятелно и включват: 1 монография (хабилитационен труд); 3 статии и доклади в съавторство, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 25 статии и доклади, публикувани в редактирани колективни токове; 1 авторска студия, публикувана в нереперирано издание с научно рецензиране; 1 университетски учебник. От всички предложени за рецензиране публикации 7 са на английски език.

Приемам всички предложени за рецензиране трудове, тъй като съответстват на предметната област на обявения конкурс, не са представяни за участие в други конкурси за присъждане на научни степени и звания и досега не са рецензирани. Оценявам техния брой за представителен и напълно достатъчен за участие в конкурс за „професор“.

Справката за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАС за заемане на академична длъжност „професор” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална сигурност” за доц. д. н. Лазаров показва 1398,3 точки, при необходими 550.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научноприложната и андрагогическата дейност на кандидата

Публикациите, с които доц. д. н. Владислав Лазаров участва в обявения конкурс, са отражение на неговите научни интереси в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална сигурност (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност)” и обхващат актуални проблеми от модерните разбирания за същността на националната, регионалната и глобалната сигурност, като сбор от фактори, формиращи доминиращата роля стратегическите ресурси, по които кандидатът целенасочено и системно работи. Сред тях се открояват разработките, посветени на геополитическия статус на големи международни играчи в лицето на ЕС, политиката на българската държава за контрол и достъп до стратегически ресурси, актуалните проблеми пред държавното управление, в контекста на членството ни в ЕС, защитата на критичната инфраструктура, анализа на съществени за националната сигурност аспекти в съвременната геополитическа среда каквато е енергийната компонента, богатата история и ценен опит на българските трудово-производителни кооперации като стълб на социалната икономика и др. Важно е да отбележим, че те се характеризират със стремеж за трансфер на модерната научна теория в съвременната българска образователна система и практик, което е безспорно постижение на кандидата. В научните публикации, представени по конкурса, тези въпроси са анализирани системно и по оригинален начин, като убедително са демонстрирани сериозни и задълбочени познания за тяхното актуално състояние и ключови тенденции на развитие.

Научната продукция на доц. д. н. Лазаров показва, че тя е актуална и пряко ориентирана към нуждите на учебния процес на катедра „Национална сигурност и публична администрация”. Оценяваните трудове са публикувани в авторитетни специализирани научни издания. Монографията, научната студия и учебника третират значими и дори болезнено важни за нашата съвременност проблеми, което свидетелства за тяхната необходимост и полезност. Докладите са представени на авторитетни национални и международни научни форуми,

посветени на проблемите на националната сигурност, а студията и статиите са публикувани във водещи национални и международни издания, което позволява авторите тези да достигат до по-голям брой читатели и изследователи. Представените за рецензиране заглавия отговарят на изискванията и стандартите за академични публикации, като в тях ясно се разграничават авторите подходи, методи, анализи, оценки и идеи. Езикът на кандидата е академичен и задълбочен, но достъпен, което е достойнство и задължително изискване за качествено преподаване.

В своята цялост научните разработки на доц. д.н. Лазаров напълно отговарят на темата на обявения конкурс и го представят като последователен изследовател с изразена дисциплинарна насоченост в широката област на науката за сигурността и по-конкретно във фундаменталната област на стратегическите ресурси за сигурност, като отразяват модерните постижения в националната и международната практиката. Комплексният анализ на продукцията на кандидата показва, че материалите представени за рецензиране напълно покриват академичните изисквания и стандарти.

Несъмнено достойнство в продукцията на кандидата е, че основната част от рецензираните заглавия като теми и проблеми са част от преподаваните от доц. д. н. Лазаров учебни дисциплини и са предложени на студентите като учебна литература.

Материалите по конкурса показват, че доц. д. н. Владислав Лазаров е участвал системно в престижни национални и международни научни форуми, научен ръководител е на двама защитили докторанти и към настоящия момент осъществява научно ръководство на двама докторанти. Участва като ръководител при разработването, изпълнението и отчитането на един Научно-изследователски проект; като ръководител на задача на един Научно-изследователски проект; като експерт в два Международни научно-изследователски проекта; като експерт в седем Национални научно-изследователски проекта и като консултант в Национална научна програма „Сигурност и отбрана“.

3. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В рамките на моите компетенции и достъпните ми източници не съм установила плагиатство в представените публикации. Нямам информация в хода на процедурата да са получавани неанонимни и мотивирани писмени сигнали за плагиатство.

4. Оценка на андрагогическата подготовка и дейност на кандидата

Многогранното научно творчество на доц. д. н. Владислав Лазаров, както и неговият богат преподавателски опит, е предпоставка за успешната му дейност на академичното поприще. Според представената в документите по конкурса справка, от 2017 г. досега кандидатът по конкурса последователно заема длъжностите асистент, главен асистент и доцент в Университет по библиотекознание и информационни технологии – София факултет „Информационни науки“ на УниБИТ. През 2016 г. кандидатът успешно защитава докторската си теза за доктор на науките и от 2021 г. след успешно участие в конкурс заема академичната длъжност доцент, като преподавател по тематиката в професионалното направление на обявения конкурс. От 2026 г. е хоноруван преподавател в катедра „Национална сигурност и публична администрация“, факултет „Правно-исторически“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Той е ярко изявен иновативен колега, чиято академична кариера и израстване са реализирани в сферата на националната сигурност. Професионалните интереси на доцент д. н. Лазаров са в областта на управлението на стратегическите ресурси; националната и енергийна сигурност, оценката на риска и уязвимостта на критичната инфраструктура.

Убедителен аргумент за неговата професионална подготовка и компетентност да преподава по теми и проблеми от посочената в конкурса проблематика е неотстъпната последователност, с която през годините той разширява и задълбочава своите знания и компетенции в различни измерения на теорията и практиката на националната сигурност. Владислав Лазаров има образователна степен магистър по право от ПУ от 2004 г., през 2006 год. се дипломира като магистър по „Национална сигурност и отбрана“ във ВА „Г. С. Раковски“ и магистър по „Стопанско управление“ в ТУ – София. През 2009

год. Владислав Лазаров защитава докторска дисертация на тема „Стратегически ресурси за поддържане на националната сигурност“ в Академията на МВР. Към тези доказателства за задълбочена теоретична подготовка трябва да се добавят и достойнствата на опита му като доцент, ръководител на множество дипломанти, както и на богатия му управленски опит и експертиза в реализирането на политиката за национална сигурност. Бил е Парламентарен секретар на МВР, сътрудник в комисии на Народното събрание. Член е на различни авторитетни асоциации, членува в Съюза на учените в България, както и в редакционната колегия на списание „Българска полиция“.

Всичко това – знания, високи организационни умения, способности и опит в сферата на управлението и преподаването в областта на националната сигурност предполага успешно справяне с отговорностите на претендираната академична длъжност професор.

5. Основни научни резултати и приноси

Научната и преподавателската работа доц. д. н. Лазаров е фокусирана върху някои от важните страни на несъмнено сложната, актуална и значима проблематика във фундаменталната научна област на теорията на националната, регионалната и глобалната сигурност.

Предложението на кандидата изследователските резултати в представените за оценка публикации да бъдат структурирани в две основни области – теоретични и приноси с практическа насоченост е логично, но считам, че по-голяма представителност ще бъде постигната посредством смислово обединение и систематизиране на тези постижения, ако те бъдат разпределени в три от доктриналните направления в областта на националната сигурност - геополитическо, стратегическо и социално-икономическо.

1. Концептуализация на геополитически доктрини - геополитически статус, лидерство и международен ред

Публикациите в това направление са ориентирани към фундаменталната теория и имат силно изразен аналитичен и дефиниращ характер. Те полагат концептуалните основи на научните изследвания на доц. Лазаров, който

предефинира традиционните категории като „геополитически статус“ (пренасяйки го от държавата към ЕС) и установява причинно-следствените връзки в международната архитектура, където геополитическият сблъсък е водещ, а международният ред – вторичен.

1.1. Изграждане на концепция за геополитическия статус и лидерство. Изградена е авторова концепция за геополитическия статус на основните геополитически играчи и е разкрита същността на системата на геополитическите отношения, която е йерархически подредена, а смяната на лидерството в нея е обективен процес. Публикации с номера I.1; IV.10; IV.11; IV.16; IV.21; IV.22.

1.2. Анализ на геополитическия статус на Европейския съюз. Чрез диалектичната двойка „възможност – действителност“ е реализиран оригинален опит за анализ на геополитическия статус на Европейския съюз в качеството му на недържавен субект, преодоляващ доминиращия в досегашните анализи възглед за обвързаност на статуса единствено с държавата. Публикации с номера I.1; IV.10; IV.16; IV.21; IV.22.

1.3. Предефиниране на ролята на международните отношения и политика. По нов начин и с допълнителни аргументи е доказано, че международните отношения и международният ред са вторични променливи спрямо геополитическия сблъсък, а международната политика и политиката за сигурност в глобалната епоха не могат да бъдат анализирани адекватно извън отношенията между основните геополитически играчи. Публикации с номера I.1; II.1; IV.16; IV.21; IV.22.

2. Стратегическо управление на ресурсите, геостратегическо планиране и отбранителни способности

Приносите в това направление са ориентирани към методологията и управлението на сигурността, затова то служи като мост между теорията и реалната практика. Общото тук е фокусът върху инструментите за стратегическо планиране – създаване на класификации/таксономия на ресурсите, дефиниране на мерки за контрол върху тях и разработване на геостратегически модели, базирани на „политическия реализъм“. То предлага

конкретни подходи за отстояване на интереси и изграждане на отбранителни/национални способности.

2.1. Таксономия и контрол на стратегическите ресурси. Предложена е таксономия на стратегическите ресурси, които са в основата на съвременния геополитически сблъсък. На базата на анализа на геополитическия статус на Република България са предложени и конкретни мерки за планиране на националните способности, включващи преди всичко контрола над ресурсите. Публикации с номера I.1; II.1; III.1; IV.4; IV.5; IV.6; IV.7; IV.8; IV.9; IV.14; V.15; IV.16; V.18; IV.22; IV.23; IV.24; IV.25; IV.26.

2.2. Геостратегически потенциал и политически реализъм на ЕС. Анализирани са потенциалът на Европейския съюз да бъде глобален геополитически играч и е доказано, че неговото развитие изисква политиката на Съюза да бъде основана на т. н. политически реализъм. Създадени са научни предпоставки за изработването на геостратегия за превръщането на ЕС в основен геополитически играч за защита на колективния и националните интереси. Публикации с номера I.1; IV.16; IV.21; IV.22.

3. Социално-икономически проблеми - социална сигурност, кооперативно движение и сигурност на образованието

Направлението е ориентирано към пряко обществено и практическо приложение, като излиза от сферата на високата геополитика и се фокусира върху реалния сектор, социалните реалности и преноса на знание. Обединяващото за приносите тук е техният приложен характер в гражданското общество и академичните среди – от една страна, чрез стратегическо подпомагане на конкретни стопански структури в България, като кооперативното движение напр., а от друга – чрез институционализиране на натрупаното знание в образователния процес за подготовка на бъдещи кадри по национална сигурност.

3.1. Стратегическо развитие на социалната и солидарна икономика. В резултат от анализа на социалната сигурност, на развитието на социалната и солидарна икономика в България и на десетилетното развитие на кооперативното движение са разработени стратегия, визия и мисия на

Националния съюз на трудово-производителните кооперации. Публикации с номера IV.17; V.27; IV.28.

3.2. *Концептуална рамка за обучение в сферата на сигурността.* Създадена е цялостна конструкция от знания, която се използва и може да се използва за обучение на студенти и докторанти в специалности от професионалното направление 9.1. „Национална сигурност“. Публикации с номера I.1; II.1; III.1; IV.4; IV.5; IV.6; IV.7; IV.8; IV.9; IV.10; IV.14; V.15; IV.16; V.18; IV.21; V.22; IV.23; IV.24; IV.25; IV.26.

Научните приноси на доц. д. н. Владислав Лазаров имат висока теоретична стойност, тъй като успешно модернизират геополитическия анализ чрез въвеждането на недържавни субекти, като ЕС, в парадигмата на геополитическия статус и доказват първостепенната роля на геополитическия сблъсък спрямо международния ред.

В практико-приложен план стойността на трудовете се изразява в разработването на конкретни инструменти за управление – таксономия на ресурсите, мерки за планиране на националните способности на България и дългосрочни стратегически визии за развитие на кооперативното движение и социалната икономика.

Не на последно място, приносите притежават значима образователна стойност, тъй като систематизираното научно знание директно обезпечава и изгражда учебния процес за подготовка на специалисти и докторанти в професионално направление „Национална сигурност“.

Очевидно е, че в рамките на една нормативно ограничена по своя обем рецензия е трудно да дам конкретна оценка на всички, посочени от кандидата приноси, затова ще изразя подкрепата си за начина на тяхното формулиране и таксономизиране, и без по какъвто и да е начин да омаловажавам останалите научни трудове на доц. д. н. Лазаров ще си позволя да поставя акцент върху приносите в неговия хабилитационен труд – „Геополитическият статус на Европейския съюз“, като представителен научен резултат от дългогодишните му практически и творчески усилия.

Това, което отличава монографията и я прави интересна, полезна и значима е, че за пръв път в българското (и не само) изследователско пространство авторът представя своето професионално гледище, като предлага и обосновава нов различен подход към геополитическия статут на една от най-престижните интеграционни общности в международен план в лицето на ЕС.

Безспорно евристичен момент в изследването е аргументирането на тезата, че успешното разработване, надграждане и авторско модифициране на теоретични модели и концепции, които след това са приложени за емпирично изследване в практиката позволяват да се изведе нова методологическа рамка и нов поглед върху разглеждания проблем. Именно това позволява на автора да обективизира своето неординарно виждане, че днес Европейският съюз няма адекватна геостратегия, няма стратегия за промяна на геополитическия си статус, вероятно няма прозорливи геостратези, но като че ли най-големият дефицит е лидерството.

Монографията е израз на демонстрираните във времето научни и професионални интереси на доцент д. н. Лазаров, е изключително актуална, а формулираните изводи и препоръки имат директна практическа стойност за подобряване на изследваните процеси.

В *научно отношение* резултатите могат да допринесат за обогатяване и развитие на знанието чрез разработването и авторското модифициране на нови теоретични модели и концепции, което като цяло води до нарастване на научния капацитет.

В *практическо отношение* стойността на монографичния труд е значима, тъй като предлага конкретни изводи и препоръки за подобряване на процесите в реалната практика, като служат за полезно ръководство за специалисти, мениджъри, преподаватели и студенти.

Монографията на доцент д. н. Владислав Лазаров е венец в досегашната му научно-изследователска работа. Тя демонстрира високата експертиза на своя автор и детайлно познаване на актуалното състояние на изследвания проблем, при което се открояват ерудиция, самостоятелност, иновативно мислене и огромен труд.

Обосновано може да бъде направена оценка, че посочените приноси, *са лично постижение на кандидата*. Те представляват теоретични обобщения на съществено важни за теорията и практиката на националната, регионалната и международната сигурност научни и приложни проблеми. В тях е синтезирана и представена конструкция от знания, която успешно може да се използва в учебния процес и в научно-изследователската дейност на всички висши училища, които провеждат обучение в широката област на сигурността и отбраната. Затова свидетелстват и посочените 40 цитирания.

6. Критични бележки за представените трудове

Към представените за рецензия трудове нямам критични бележки, които да променят значимостта на посочените приноси. Без да търся съществени разминавания с моите субективни позиции в цялостната конструкция от предложените за рецензиране научноизследователски трудове, бих препоръчала на доц. д. н. Лазаров да предаде натрупания теоретичен и практически опит в бъдещата си работа посредством ръководството на докторанти и да продължи да търси по-широко международно признание на своите разработки, чрез публикации в чужбина и на международни форуми. И тъй като сектор „Сигурност“ е силно прагматичен би било позитивно научните и практико-приложните постижения да бъдат насочени към конкретни държавни структури, които могат да се възползват от тях.

7. Оценка на кандидата

Познавам доц. д. н. Владислав Лазаров като преподавател и изследовател с висока професионална компетентност и колегиална толерантност и принципност. В работата си той се отличава с целенасоченост, непрекъснат стремеж за развитие и прецизност към изследваната проблематика. Представените по процедурата документи показват, че академичното му развитие е съпътствано както с активна научноизследователска и учебна дейност, така и с ярко изразена обществена и гражданска позиция. Доказателство за това е богатата му практика като Председател на редакционната колегия на списание „Трудово-производителните кооперации в социалната и солидарна икономика“, а от 2023 г. е Председател на

Националния съюз на трудово-производителните кооперации на Република България. От същата година е член на управителния съвет на Българска стопанска камара и група III на Икономическия и социален съвет на Република България. Активното гражданско участие и системната работа на доц. д. н. Лазаров в посочените организации са свидетелство за неговата висока ценностна система като човек и преподавател.

Владее и използва в своята практика немски, английски и руски език, което несъмнено предоставя по-широк хоризонт за работа и възможност за изява на различни международни научни форуми, като семинари, кръгли маси и национални и международни научни конференции.

Категорично заявявам, че учебно-преподавателската дейност и академичните постижения и компетенции на доц. д. н. Лазаров напълно съответстват на изискванията и спецификата на обявения конкурс.

8. Заключение

Оценката на представените документация и научна продукция, идентифицираните в тях научни и приложни резултати, ми дават основание да твърдя, че доц. д. н. Лазаров е убедителният кандидат за академичната длъжност „професор“. Неговата преподавателска и научноизследователската компетентност са достатъчно основание да изразя положителна оценка по представените за рецензиране материали и да подкрепя уважаемото научно жури да класира кандидата по конкурса доцент д. н. Владислав Александров Лазаров като предложи на Факултетния съвет на Факултет „Правно-исторически“ на Югозападен университет „Неофит Рилски“. да бъде избран и да заеме академичната длъжност „професор“ в катедра „Национална сигурност и публична администрация“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност)“.

26.06.2026 г.
София

Изготвил рецензията:
проф. д-р Лидия Велкова

REVIEW

FROM: PROFESSOR DOCTOR LIDIA STOYANOVA VELKOVA

Rakovski National Defense College

Professional fields:

9.1. National Security

REGARDING: scientific papers submitted for participation in a competition for the academic position of "professor" in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional field 9.1. "National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security)" for the needs of the Department of "National Security and Public Administration" at the Faculty of Law and History of the South-West University „Neofit Rilski“ - Blagoevgrad, published in the State Gazette, No. 36 of 17.04.2026.

CANDIDATE:

ASSOCIATE PROFESSOR DOCTOR OF SCIENCE VLADISLAV LAZAROV

GROUNDS for presenting the Review - participation in the scientific jury, assigned by an order of the Rector of the South-West University Neofit Rilski – Blagoevgrad.

SOFIA, 2026

1. Which of the works submitted by the candidate are accepted for review

This competition for the scientific title "Professor" has one candidate - Associate Professor Doctor of science Vladislav Alexandrov Lazarov. The submitted documents comply with the requirements of the Law of Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRASRB), the Regulations for its implementation for the academic position of "Professor", and the Regulations of the South-West University Neofit Rilski - Blagoevgrad for the implementation of ZRASRB.

31 scientific papers were presented for review, which were published after a successful defense of a dissertation for a doctor of science and successful participation in a competition for the academic position of "associate professor". The majority of them - 4 are co-authored and 27 are developed independently and include: 1 monograph (habilitation paper); 3 articles and reports in co-authorship, published in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information; 25 articles and reports published in edited collective volumes; 1 author's study, published in a non-refereed edition with scientific review; 1 university textbook. Of all the publications proposed for review, 7 are in English.

I accept all papers proposed for review, as they correspond to the subject area of this competition, have not been submitted for participation in other competitions for the award of scientific degrees and titles, and have not been reviewed so far. I consider their number to be representative and sufficient for participation in a competition for "Professor".

The information on the fulfillment of the minimum national requirements under Art. 2b of the Law of development of academic staff for holding the academic position "Professor" in the field of higher 9. "Security and Defense", professional direction 9.1. "National Security" for Assoc. Prof. Dr. Lazarov shows 1398.3 points,, against 550 required.

2. General characteristics of the candidate's research, applied research and andragogical work

The publications with which Assoc. Prof. Dr. Vladislav Lazarov participates in this competition are a reflection of his research interests in the field of higher

education 9. "Security and Defense", professional direction 9.1. "National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security)" and cover current current problems from modern understandings of the essence of national, regional and global security, as a set of factors forming the dominant role of the strategic resources on which the candidate purposefully and systematically works.

Among them, the works dedicated to the geopolitical status of major international players in the face of the EU, the policy of the Bulgarian state for control and access to strategic resources, the current problems facing the state government in the context of our membership in the EU, the protection of critical infrastructure, the analysis of aspects essential for national security in the modern geopolitical environment such as the energy component, the rich history and valuable experience of Bulgarian labor-production cooperatives as a pillar of the social economy, etc. stand out. It is important to note that they are characterized by a desire to transfer modern scientific theory into the modern Bulgarian educational system and practice, which is an undisputed achievement of the candidate. In the scientific publications submitted for the competition, these issues are analyzed systematically and in an original way, convincingly demonstrating serious and in-depth knowledge of their current state and key development trends.

The scientific production of Assoc. Prof. Dr. Lazarov shows that it is up-to-date and directly oriented to the needs of the educational process of the Department of "National Security and Public Administration". The evaluated works have been published in authoritative specialized scientific publications. The monograph, the scientific study and the textbook treat significant and even painfully important problems for our modernity, which testifies to their necessity and usefulness. The reports have been presented at authoritative national and international scientific forums dedicated to the problems of national security, and the study and articles have been published in leading national and international publications, which allows the author's theses to reach a larger number of readers and researchers. The titles submitted for review meet the requirements and standards for academic publications, as they clearly distinguish the author's approaches, methods, analyses, assessments

and ideas. The candidate's language is academic and in-depth, but accessible, which is a virtue and a mandatory requirement for quality teaching.

In their entirety, the scientific developments of Assoc. Prof. Dr. Lazarov fully correspond to the topic of the announced competition and present him as a consistent researcher with a pronounced disciplinary focus in the broad field of security science and, more specifically, in the fundamental field of strategic security resources, reflecting modern achievements in national and international practice. The complex analysis of the candidate's production shows that the materials submitted for review fully meet the academic requirements and standards.

An undoubted merit in the candidate's production is that the main part of the reviewed titles as topics and problems are part of the academic disciplines taught by Assoc. Prof. Dr. Lazarov and are offered to students as educational literature.

The materials on the competition show that Assoc. Prof. Dr. Vladislav Lazarov has systematically participated in prestigious national and international scientific forums, is the scientific supervisor of two defended doctoral students and currently provides scientific supervision to two doctoral students. He participates as a manager in the development, implementation and reporting of one Scientific Research Project; as a task manager of one Scientific Research Project; as an expert in two International Scientific Research Projects; as an expert in seven National Scientific Research Projects and as a consultant in the National Scientific Program "Security and Defense".

3. Statement on the presence or absence of plagiarism

Within my competences and available sources, I have not found plagiarism in the submitted publications. I have no information of any non-anonymous and motivated written signals of plagiarism that were received in the course of the procedure.

4. Evaluation of the andragogical preparation and work of the candidate

The multifaceted scientific work of Assoc. Prof. Dr. Vladislav Lazarov, as well as his extensive teaching experience, is a prerequisite for his successful activity in the academic field. According to the reference presented in the competition documents, since 2017, the candidate in the competition has successively held the positions of

assistant, chief assistant and associate professor at the University of Library Science and Information Technologies - Sofia Faculty of Information Sciences of UniBIT. In 2016, the candidate successfully defended his doctoral thesis for a doctorate of sciences and since 2021, after successful participation in a competition, he has held the academic position of associate professor, as a lecturer on the subject in the professional field of the announced competition. Since 2026, he has been a part-time lecturer in the Department of National Security and Public Administration, Faculty of Law and History of the South-western University "Neofit Rilski". He is a prominent innovative colleague whose academic career and growth have been realized in the field of national security. The professional interests of Associate Professor Dr. Lazarov are in the field of strategic resource management; national and energy security, risk assessment and vulnerability of critical infrastructure.

A convincing argument for his professional training and competence to teach on topics and problems from the subject matter specified in the competition is the unyielding consistency with which over the years he has expanded and deepened his knowledge and competences in various dimensions of the theory and practice of national security. Vladislav Lazarov has a Master of Laws degree from the University of Law since 2004, in 2006 he graduated as a Master of Science in "National Security and Defense" at the "G. S. Rakovski" University of Applied Sciences and a Master of Science in "Economic Management" at the Technical University of Sofia. In 2009, Vladislav Lazarov defended his doctoral dissertation on the topic of "Strategic Resources for Maintaining National Security" at the Academy of the Ministry of Internal Affairs. To these evidences of in-depth theoretical training should be added the merits of his experience as an associate professor, supervisor of numerous graduate students, as well as his rich management experience and expertise in the implementation of national security policy. He was a Parliamentary Secretary of the Ministry of Interior, an associate in committees of the National Assembly. He is a member of various authoritative associations, a member of the Union of Scientists in Bulgaria, as well as on the editorial board of the magazine "Bulgarian Police".

All this - knowledge, high organizational skills, abilities and experience in the field of management and teaching in the field of national security - presupposes successful handling of the responsibilities of the sought-after academic position.

5. Main research results and contributions

The research and academic work of Assoc. Prof. Dr. Lazarov is focused on some of the important aspects of the undoubtedly complex, current and significant issues in the fundamental scientific field of the theory of national, regional and global security.

The candidate's proposal that the research results in the publications submitted for evaluation be structured in two main areas - theoretical and contributions with a practical focus is logical, but I believe that greater representativeness will be achieved through meaningful unification and systematization of these achievements if they are distributed in three of the doctrinal directions in the field of national security - geopolitical, strategic and socio-economic.

1. Conceptualization of geopolitical doctrines - geopolitical status, leadership and international order

Publications in this direction are oriented towards fundamental theory and have a strongly expressed analytical and defining character. They lay the conceptual foundations of the scientific research of Assoc. Prof. Lazarov, who redefined traditional categories such as "geopolitical status" (transferring it from the state to the EU) and established cause-and-effect relationships in the international architecture, where the geopolitical clash is leading, and the international order - secondary.

1.1. Building a concept of geopolitical status and leadership. The author's concept of the geopolitical status of the main geopolitical players is built and the essence of the system of geopolitical relations, which is hierarchically arranged, and the change of leadership in it is an objective process, is revealed. Publications with numbers I.1; IV.10; IV.11; IV.16; IV.21; IV.22.

1.2. Analysis of the geopolitical status of the European Union. Through the dialectical pair "possibility - reality", an original attempt has been made to analyze the geopolitical status of the European Union in its capacity as a non-state entity,

overcoming the dominant view in previous analyses of the status being tied solely to the state. Publications with numbers I.1; IV.10; IV.16; IV.21; IV.22.

1.3. Redefining the role of international relations and politics. In a new way and with additional arguments, it has been proven that international relations and the international order are secondary variables to the geopolitical clash, and international politics and security policy in the global era cannot be adequately analyzed outside the relations between the main geopolitical players. Publications with numbers I.1; II.1; IV.16; IV.21; IV.22.

2. Strategic resource management, geostrategic planning and defense capabilities

The contributions in this direction are oriented towards the methodology and management of security, therefore it serves as a bridge between theory and real practice. The common point here is the focus on strategic planning tools – creating classifications/taxonomy of resources, defining measures for controlling them and developing geostrategic models based on “political realism”. It offers specific approaches for asserting interests and building defense/national capabilities.

2.1. Taxonomy and control of strategic resources. A taxonomy of strategic resources is proposed, which are the basis of the contemporary geopolitical clash. Based on the analysis of the geopolitical status of the Republic of Bulgaria, specific measures for planning national capabilities are also proposed, including, above all, control over resources. Publications with numbers I.1; II.1; III.1; IV.4; IV.5; IV.6; IV.7; IV.8; IV.9; IV.14; V.15; IV.16; V.18; IV.22; IV.23; IV.24; IV.25; IV.26.

2.2. Geostrategic potential and political realism of the EU. The potential of the European Union to be a global geopolitical player is analyzed and it is proven that its development requires the Union's policy to be based on the so-called political realism. Scientific prerequisites have been created for the development of a geostrategy for the transformation of the EU into a major geopolitical player for the protection of collective and national interests. Publications with numbers I.1; IV.16; IV.21; IV.22.

3. Socio-economic problems - social security, cooperative movement and security of education

The direction is oriented towards direct social and practical application, leaving the sphere of high geopolitics and focusing on the real sector, social realities and knowledge transfer. What unites the contributions here is their applied nature in civil society and academic circles - on the one hand, through strategic support of specific economic structures in Bulgaria, such as the cooperative movement, for example, and on the other - through institutionalization of the accumulated knowledge in the educational process for training future national security personnel.

3.1. Strategic development of the social and solidarity economy. As a result of the analysis of social security, the development of the social and solidarity economy in Bulgaria and the ten-year development of the cooperative movement, a strategy, vision and mission of the National Union of Labor and Production Cooperatives have been developed. Publications with numbers IV.17; V.27; IV.28.

3.2. Conceptual framework for training in the field of security. A comprehensive knowledge construct has been created, which is used and can be used for training students and doctoral students in specialties of the professional field 9.1. "National Security". Publications with numbers I.1; II.1; III.1; IV.4; IV.5; IV.6; IV.7; IV.8; IV.9; IV.10; IV.14; V.15; IV.16; V.18; IV.21; V.22; IV.23; IV.24; IV.25; IV.26.

The scientific contributions of Assoc. Prof. Dr. Vladislav Lazarov have high theoretical value, as they successfully modernize geopolitical analysis by introducing non-state entities, such as the EU, into the paradigm of geopolitical status and prove the primary role of geopolitical conflict in relation to international order.

In practical terms, the value of the works is expressed in the development of specific management tools - taxonomy of resources, measures for planning the national capabilities of Bulgaria and long-term strategic visions for the development of the cooperative movement and the social economy.

Last but not least, the contributions have significant educational value, since systematized scientific knowledge directly provides and builds the educational process for the preparation of specialists and doctoral students in the professional field of "National Security".

It is obvious that within the framework of a review, which is normatively limited in its volume, it is difficult to give a specific assessment of all the contributions indicated by the candidate, therefore I will express my support for the way they are formulated and taxonomized, and without in any way belittling the other scientific works of Assoc. Prof. Dr. Lazarov, I will allow myself to emphasize the contributions in his habilitation work - "The Geopolitical Status of the European Union", as a representative scientific result of his many years of practical and creative efforts.

What distinguishes the monograph and makes it interesting, useful and significant is that for the first time in the Bulgarian (and not only) research space, the author presents his professional point of view, proposing and justifying a new different approach to the geopolitical status of one of the most prestigious integration communities internationally in the face of the EU.

An indisputable heuristic moment in the study is the argumentation of the thesis that the successful development, upgrading and authorial modification of theoretical models and concepts, which are then applied for empirical research in practice, allow for the derivation of a new methodological framework and a new view of the problem under consideration. This is precisely what allows the author to objectify his extraordinary view that today the European Union does not have an adequate geostrategy, does not have a strategy for changing its geopolitical status, probably does not have insightful geostrategists, but it seems that the biggest deficit is leadership.

The monograph is an expression of the scientific and professional interests of Associate Professor Dr. Lazarov, demonstrated over time, is extremely relevant, and the formulated conclusions and recommendations have direct practical value for improving the research processes.

In scientific terms, the results can contribute to the enrichment and development of knowledge through the development and author's modification of new theoretical models and concepts, which generally leads to an increase in scientific capacity.

In practical terms, the value of the monographic work is significant, as it offers specific conclusions and recommendations for improving processes in real practice, serving as a useful guide for specialists, managers, teachers and students.

The monograph of Associate Professor Dr. Vladislav Lazarov is a crown in his previous scientific research work. It demonstrates the high expertise of its author and detailed knowledge of the current state of the research problem, in which erudition, independence, innovative thinking and enormous work stand out.

It can be reasonably assessed that the indicated contributions are a personal achievement of the candidate. They represent theoretical summaries of scientific and applied problems that are essential for the theory and practice of national, regional and international security. They synthesize and present a knowledge construct that can be successfully used in the educational process and in the scientific and research activities of all higher education institutions that provide training in the broad field of security and defense. The 40 citations mentioned also testify to this.

6. Critical notes on the work

I have no critical remarks on the works submitted for review that would change the significance of the indicated contributions. Without looking for significant discrepancies with my subjective positions in the overall structure of the research works proposed for review, I would recommend that Assoc. Prof. Dr. Lazarov pass on the accumulated theoretical and practical experience in his future work through the supervision of doctoral students and continue to seek wider international recognition of his developments, through publications abroad and at international forums. And since the Security sector is highly pragmatic, it would be positive for scientific and practical achievements to be directed at specific state structures that can benefit from them.

7. Assessment of the candidate

I know Assoc. Prof. Dr. Vladislav Lazarov as a teacher and researcher with high professional competence and collegial tolerance and principledness. In his work, he is distinguished by purposefulness, a continuous striving for development and precision in the researched issues. The documents submitted during the procedure show that his academic development is accompanied by both active research and

teaching activities, as well as a clearly expressed public and civic position. Proof of this is his extensive practice as Chairman of the editorial board of the journal "Labor and Production Cooperatives in the Social and Solidarity Economy", and since 2023 he has been Chairman of the National Union of Labor and Production Cooperatives of the Republic of Bulgaria. Since the same year, he has been a member of the management board of the Bulgarian Industrial Chamber and Group III of the Economic and Social Council of the Republic of Bulgaria. The active civic participation and systematic work of Assoc. Prof. Dr. Lazarov in the mentioned organizations are evidence of his high value system as a person and a teacher.

He speaks and uses German, English and Russian in his practice, which undoubtedly provides a broader horizon for work and the opportunity to appear at various international scientific forums, such as seminars, round tables and national and international scientific conferences.

I categorically state that the teaching and learning activities and academic achievements and competencies of Assoc. Prof. Dr. Lazarov fully comply with the requirements and specifics of the announced competition.

8. Conclusion

The assessment of the submitted documentation and scientific production, the scientific and applied results identified in them, give me reason to claim that Assoc. Prof. Dr. Lazarov is the convincing candidate for the academic position of "professor". His teaching and research competence are sufficient grounds to express a positive assessment of the materials submitted for review and to support the esteemed scientific jury to rank the candidate in the competition, Assoc. Prof. Dr. Vladislav Alexandrov Lazarov, by proposing to the Faculty Council of the Faculty of Law and History of the South-western University "Neofit Rilski". to be elected and to occupy the academic position of "professor" in the Department of "National Security and Public Administration" in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional direction 9.1. "National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security)".

26.06.2026
Sofia

REVIEWER:
Prof. Dr. Lidia Velkova